

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO NR. I-1508 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymą Nr. I-1508 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS SKOLOS
ĮSTATYMAS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolinimąsi valstybės vardu, valstybės vardu skolinantis prisiimtų įsipareigojimų valdymą, kitų centrinės valdžios sektoriaus subjektų (išskyrus Vyriausybę) skolinimąsi, valstybės garantijų teikimą, taip pat santykius, susijusius su valstybės reikalavimo teise į valstybės skolininkus ir valstybės garantuojamus skolininkus.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Eksporto kredito draudėjas** – kredituojantis eksportuotojas, su draudimo įmone sudaręs draudimo sutartį dėl nuostolių, patirtų negavus komerciniu kreditu atidėtų mokėjimų už eksportuotas Lietuvos Respublikoje pagamintas prekes ar suteiktas paslaugas, padengimo.

2. **Finansinė priemonė** – kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme.

3. **Grynasis skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas** – didžiausias galimas grynasis skolinių įsipareigojimų pokytis per biudžetinius metus.

4. **Grynasis skolinių įsipareigojimų pokytis** – per tam tikrą laikotarpį Vyriausybės valstybės vardu skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų sumų skirtumas.

5. **Išvestinės finansinės priemonės** – Finansinių priemonių rinkų įstatymo 3 straipsnio 15 dalies 4–10 punktuose nurodytos finansinės priemonės.

6. **Kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai** – dokumentai, kuriais patvirtinamas skolinantis prisiimtas įsipareigojimas (neapimantis įsipareigojimų, prisiimamų išplatinant Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašant paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, suteikiant valstybės garantijas) grąžinti dokumentuose nurodytą pinigų sumą šiuose dokumentuose sutartomis (nustatytomis) sąlygomis (komerciniai popieriai, paprastieji ir įsakomieji vekseliai, depozitų sertifikatai, Vyriausybės depozitinių įsipareigojimų sutartys ir pan.).

7. **Kredituojantis eksportuotojas** – Lietuvos Respublikoje veikiantis, ūkinę komercinę veiklą vykdančias juridinis asmuo arba juridinio asmens statuso neturintis Europos ekonominės erdvės valstybės narės įmonės filialas, kuris eksportuoja į kitas šalis Lietuvos Respublikoje pagamintas prekes arba kuris eksportuoja paslaugas ir taiko šių prekių ar paslaugų pirkėjui apmokėjimo už parduotas prekes ar suteiktas paslaugas atidėjimą (tai yra suteikia pirkėjui komercinį kreditą).

8. **Ne nuosavybės vertybiniai popieriai** – kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatyme.

9. **Paskola** – lėšų skolinimosi arba skolinimo priemonė, kai paskolos sutartimi viena šalis (paskolos davėjas) perduoda kitos šalies (paskolos gavėjo) nuosavybės pinigus, o paskolos gavėjas įsipareigoja paskolos davėjui grąžinti tokią pat pinigų sumą ir mokėti palūkanas, jeigu paskolos sutartyje nenustatyta kitaip. Tokia paskolos sutartis neapima vertybinių popierių išleidimo arba kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų pasirašymo.

10. Skolos grąžinimo sutartis – Vyriausybei atstovaujančios Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko sudaryta sutartis dėl skolos valstybei, atsiradusios dėl šių skolininkų neįvykdytų arba netinkamai įvykdytų įsipareigojimų pagal valstybės perskolinamos paskolos, valstybės garantuojamos paskolos sutartis arba valstybės garantuojamų ne nuosavybės vertybinių popierių išleidimo dokumentus, grąžinimo.

11. Tarptautinė finansų institucija – Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, šios sutarties pagrindu pasirašytu susitarimu arba Europos Sąjungos teisės aktais įsteigtas subjektas, turintis juridinio asmens statusą ir vykdamas tokioje sutartyje, susitarime arba Europos Sąjungos teisės akte nustatytą finansinę ir (arba) investicinę veiklą, arba tokio subjekto valdomas fondas.

12. Užsienio kreditoriai – juridiniai ar fiziniai asmenys, kurių pagrindiniai asmeniniai ir ekonominiai interesai yra kitose šalyse (ne Lietuvos Respublikoje) ir kurie nuolat veikia ar gyvena kitose šalyse arba veikia ar gyvena Lietuvos Respublikoje trumpiau negu vienus metus ir yra įsigiję Vyriausybės vertybinių popierių arba ne nuosavybės vertybinių popierių, suteikę paskolų pagal paskolų sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

13. Valdžios sektorius – sektorius, apimantis centrinės valdžios (Vyriausybės ir kitų centrinės valdžios sektoriaus subjektų), vietos valdžios (savivaldybių ir kitų vietos valdžios sektoriaus subjektų) ir socialinės apsaugos fondų (Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir kitų socialinės apsaugos fondų subjektų) sektorius.

14. Valstybės garantija – valstybės turtinis įsipareigojimas įvykdyti turtinius įsipareigojimus pagal valstybės garantuojamų paskolų sutartis ir valstybės garantuojamų ne nuosavybės vertybinių popierių išleidimo dokumentus, jeigu valstybės garantuojamas skolininkas neįvykdo šiose sutartyse ar dokumentuose nustatytų įsipareigojimų arba įvykdo ne visus tokius įsipareigojimus.

15. Valstybės garantija tarptautinei finansų institucijai – valstybės turtinis įsipareigojimas Lietuvos Respublikos tarptautinėje sutartyje, šios sutarties pagrindu pasirašytame susitarime arba Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytais sąlygomis įvykdyti turtinius įsipareigojimus pagal tarptautinės finansų institucijos arba Europos Komisijos pasirašytas arba garantuotas paskolų, vertybinių popierių emisijos platinimo arba kitas skolinimo (skolinimosi) sutartis, jeigu tarptautinė finansų institucija, Europos Komisija arba trečiųjų šalių subjektai neįvykdo šiose sutartyse nustatytų įsipareigojimų arba įvykdo ne visus tokius įsipareigojimus.

16. Valstybės garantija už garantijų instituciją – valstybės turtinis įsipareigojimas įvykdyti savo garantuojamos garantijų institucijos įsipareigojimus garantijų institucijos garantijos gavėjams, jeigu garantijų institucija neįvykdo garantijoje nustatytų įsipareigojimų arba įvykdo ne visus tokius įsipareigojimus.

17. Valstybės garantuojama garantijų institucija (toliau – garantijų institucija) – Vyriausybės įsteigtas juridinis asmuo, kuris pagal savo išduotą garantiją tos garantijos gavėjui užtikrina įsipareigojimų vykdymą toje garantijoje nustatyta suma ir sąlygomis.

18. Valstybės garantuojama paskola – Lietuvos Respublikos juridinio asmens, Lietuvos Respublikoje įsteigto Europos ekonominės erdvės valstybės narės įmonės filialo ar Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos gavėjo gauta paskola pagal sutartį, sudarytą su vidaus arba užsienio kreditoriumi, arba pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, kuriais užtikrinamų įsipareigojimų grąžinti visą skolą ar jos dalį, už grąžinamą skolą ar jos dalį sumokėti palūkanas ir kitas pagal šiuos dokumentus mokėtinas sumas įvykdymą garantuoja valstybė.

19. Valstybės garantuojamas skolininkas – Lietuvos Respublikos juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos ekonominės erdvės valstybės narės įmonės filialas ar Mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos gavėjas, gavęs valstybės garantuojamą paskolą pagal sutartį, kurios įsipareigojimų grąžinti visą skolą ar jos dalį, už grąžinamą skolą ar jos dalį sumokėti palūkanas ir kitas pagal šiuos dokumentus mokėtinas sumas įvykdymą garantuoja valstybė, taip pat Lietuvos Respublikos juridinis asmuo ar Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos ekonominės erdvės valstybės narės įmonės filialas, išleidęs valstybės garantuojamus ne nuosavybės vertybinius popierius.

20. **Valstybės garantuojami ne nuosavybės vertybiniai popieriai** – Lietuvos Respublikos juridinio asmens ar Lietuvos Respublikoje įsteigto Europos ekonominės erdvės valstybės narės įmonės filialo leidžiami ne nuosavybės vertybiniai popieriai, kurių išleidimo dokumentuose nustatytų įsipareigojimų išpirkti visus juos ar jų dalį, už išperkamus šiuos vertybinius popierius ar jų dalį sumokėti susikaupusias palūkanas ir kitas pagal šių vertybinių popierių išleidimo dokumentus mokėtinas sumas įvykdymą garantuoja valstybė.

21. **Valstybės garantuojamos garantijų institucijos individuali garantija** (toliau – individuali garantija) – valstybės garantuojamos garantijų institucijos įsipareigojimas šios institucijos garantijos gavėjui garantijoje nurodyta suma ir sąlygomis užtikrinti savo garantuojamų įsipareigojimų vykdymą.

22. **Valstybės garantuojamos garantijų institucijos portfelinė garantija** (toliau – portfelinė garantija) – valstybės garantuojamos garantijų institucijos įsipareigojimas šios institucijos garantijos gavėjui garantijoje nurodyta suma ir sąlygomis užtikrinti savo garantuojamų įsipareigojimų, įtrauktų į garantuojamą portfelį, vykdymą.

23. **Valstybės perskolinama paskola** (toliau – perskolinama paskola) – Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų arba kitų valstybės piniginių išteklių Lietuvos Respublikos juridiniam asmeniui (išskyrus kitas nei Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lietuvos Respublikos biudžetines įstaigas), Lietuvos Respublikoje įsteigtam Europos ekonominės erdvės valstybės narės įmonės filialui suteikiama paskola.

24. **Valstybės skola** – valdžios sektoriaus subjektų prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas, pasiskolintas išplatinant vertybinius popierius, pasirašant paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, konsoliduota suma.

25. **Valstybės skolininkas** – Lietuvos Respublikos juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas Europos ekonominės erdvės valstybės narės įmonės filialas, pagal sutartį, sudarytą su valstybe, arba pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus gavę valstybės perskolinamą paskolą, įsipareigoję valstybei ją tinkamai naudoti ir grąžinti ir (arba) prisiėmę įsipareigojimus pagal skolos grąžinimo sutartis.

26. **Valstybės vardu pasiskolintos lėšos** – Vyriausybei atstovaujančios Finansų ministerijos Vyriausybės nustatyta tvarka pasiskolintos lėšos, gautos išplatinant Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašant paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

27. **Vidaus kreditoriai** – juridiniai ar fiziniai asmenys, kurių pagrindiniai asmeniniai ir ekonominiai interesai yra Lietuvos Respublikoje, kurie nuolat veikia ar gyvena Lietuvos Respublikoje arba veikia ar gyvena kitose šalyse trumpiau negu vienus metus ir yra įsigiję Vyriausybės vertybinių popierių arba ne nuosavybės vertybinių popierių, suteikę paskolų pagal paskolų sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

28. **Vyriausybės depozitinio įsipareigojimo sutartis** – sutartis, kuria patvirtinamas Vyriausybės valstybės vardu prisiimtas įsipareigojimas grąžinti iš vidaus ar užsienio kreditoriaus gautą pinigų sumą šioje sutartyje nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

29. **Vyriausybės vertybiniai popieriai** – vidaus ar užsienio rinkose Vyriausybės valstybės vardu išleidžiami vertybiniai popieriai, kuriais patvirtinama jų turėtojų teisė nustatytais terminais gauti jų nominaliąją vertę atitinkančią sumą, palūkanas ar kitą ekvivalentą.

30. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme, Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme.

3 straipsnis. Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu, valstybės garantijų teikimo ir kitų centrinės valdžios sektoriaus subjektų skolinimosi pagrindinės nuostatos

1. Sprendimą dėl grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio, valstybės garantijų limitų ir centrinės valdžios sektoriaus subjektų (išskyrus Vyriausybę) bendro skolinimosi limitu Vyriausybės siūlymu priima Lietuvos Respublikos Seimas, priimdamas Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymą. Nustatant tam tikrų metų grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio ir valstybės garantijų limitus, neįtraukiama:

1) į grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą – Vyriausybės pasiskolintų lėšų suma, skirta perskolinamoms paskoloms, naudojamoms Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatyme nustatytų indėlių ir (ar) įsipareigojimų investuotojams draudimo išmokų mokėjimui finansuoti, teikti;

2) į valstybės garantijų limitą – valstybės garantijų tarptautinėms finansų institucijoms suma.

2. Vyriausybės vertybinius popierius leidžia, paskolas valstybės vardu ima, valstybės garantijas teikia ir įsipareigojimus pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus prisiima Vyriausybė, laikydamosi tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymuose nustatytų limitų, šio įstatymo 5 ir 6 straipsniuose nustatyta tvarka.

3. Skolinantis valstybės vardu, Vyriausybei atstovauja Finansų ministerija. Finansų ministerija Vyriausybės nustatyta tvarka:

1) skolinasi finansinius išteklius vidaus ir užsienio rinkose, imdama paskolas, išleisdama Vyriausybės vertybinius popierius ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;

2) nustato Vyriausybės vertybinių popierių charakteristikas, išleidimo į apyvartą sąlygas ir vidaus ar užsienio kreditorių, įsigijusių Vyriausybės vertybinių popierių, kolektyvinių veiksmų, susijusių su Vyriausybės vertybinių popierių emisijos (emisijų) sąlygų keitimu, nuostatas ir jų taikymo atvejus ir tvarką, įsipareigojimų pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus sąlygas;

3) atlieka operacijas su Vyriausybės vertybiniais popieriais vidaus ir užsienio rinkose.

4. Valdant perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, Vyriausybei atstovauja Finansų ministerija. Finansų ministerija Vyriausybės sprendimu ir jos nustatyta tvarka:

1) sudaro su centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoju pavedimo sutartis dėl Finansų ministerijos perduodamų administruoti perskolinamų paskolų, valstybės garantijų ir kitų turtinių įsipareigojimų. Perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, perduodamus centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui, ir jų administravimo tvarką nustato Vyriausybė;

2) nurašo šio įstatymo 10 straipsnyje nurodytas beviltiškėmis pripažintas perskolinamas paskolas arba skolas;

3) atlygintinai perleidžia reikalavimą grąžinti perskolinamas paskolas arba skolas ir įvykdyti su jomis susijusius kitus turtinius įsipareigojimus, jeigu ekonominiu požiūriu taikyti tokią priemonę yra tikslinga ir tokios priemonės taikymas atitinka valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principus;

4) kai valstybės skolininkas arba valstybės garantuojamas skolininkas didina įstatinį kapitalą papildomais įnašais, gali įsigyti šių skolininkų akcijų už emisijos kainą, įskaitydama jų įsiskolinimus valstybei, jeigu ekonominiu požiūriu taikyti tokią priemonę yra tikslinga ir tokios priemonės taikymas atitinka valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principus;

5) vykdo valstybės, kaip kreditorės, teises pagal perskolinamų paskolų, skolos grąžinimo sutartis ir pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

5. Valdant ir administruojant Vyriausybės valstybės vardu skolinantis prisiimtus įsipareigojimus, administruojant perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, Vyriausybei atstovauja Finansų ministerija. Finansų ministerija:

1) tvarko valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir prisiimtų įsipareigojimų, išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, apskaitą ir rengia finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius;

2) sistemina, kaupia, saugo ir tvarko duomenis apie išleistus Vyriausybės vertybinius popierius, valstybės vardu gautas paskolas, valstybės garantuojamas paskolas, valstybės

garantuojamus ne nuosavybės vertybinius popierius, perskolinamas paskolas ir kitus įsipareigojimus pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;

3) saugo valstybės vardu gautų paskolų sutarčių, perskolinamų paskolų sutarčių, valstybės garantijų, su Vyriausybės vertybinių popierių platinimu susijusių ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų, skolos grąžinimo sutarčių ir kitų su Vyriausybės skolinimusi valstybės vardu ir su valstybės vardu skolinantis prisiimtų įsipareigojimų valdymu susijusių dokumentų originalus;

4) planuoja skolinimosi poreikį;

5) pasibaigus biudžetiniams metams, derina su kreditoriais valstybės vardu pasiskolintų lėšų likučius;

6) naudoja finansines priemones (tarp jų ir išvestines) Vyriausybės valstybės vardu skolinantis prisiimtiems įsipareigojimams valdyti;

7) skelbia duomenis apie valstybės skolininkus ir valstybės garantuojamus skolininkus, laikydamosi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

6. Finansų ministerija arba centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas, kai šis valdytojas administruoja Finansų ministerijos perduotas perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus:

1) organizuoja perskolinamų paskolų teikimą ir kontroliuoja jų paskirstymą, grąžinimą, naudojimą ir kitų finansinių įsipareigojimų, susijusių su perskolinamomis paskolomis, vykdymą;

2) analizuoja valstybės skolininkų arba valstybės garantuojamų skolininkų finansinę būklę;

3) grupuoja finansų ministro nustatyta tvarka perskolinamas paskolas, įsipareigojimus pagal skolos grąžinimo sutartis ir valstybės garantuojamų skolininkų valstybės garantuojamas paskolas, valstybės garantuojamus ne nuosavybės vertybinius popierius;

4) turi teisę Vyriausybės nustatytais sąlygomis ir tvarka peržiūrėti perskolinamos paskolos arba skolos grąžinimo sąlygas ir pasirašyti su valstybės skolininku arba valstybės garantuojamu skolininku perskolinamos paskolos sąlygų pakeitimo sutartį arba skolos grąžinimo sutartį, jeigu ekonominiu požiūriu inicijuoti bankroto procesą arba skolos išieškojimą Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka yra netikslinga.

7. Visiems iš šio įstatymo reglamentuojamų santykių atsirandantiems Vyriausybės prisiimtiems turtiniams įsipareigojimams vykdyti naudojami visi galimi valstybės finansiniai ištekliai, tarp jų ir nauji valstybės turtiniai įsipareigojimai.

8. Esamas ir būsimas valstybės turtas negali būti įkeistas kaip valstybės turtinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonė, išskyrus atvejus, kai Vyriausybės vertybiniai popieriai įkeičiami sudarant atpirkimo sandorius ir kai suteikiamas finansinis užstatas naudojant išvestines finansines priemones Vyriausybės valstybės vardu skolinantis prisiimtiems įsipareigojimams valdyti.

9. Lietuvos banko aukso ir užsienio valiutos rezervai negali būti įkeisti kaip valstybės turtinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonė.

10. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija valstybės vardu pasiskolintas lėšas gali naudoti tik šiame įstatyme nurodytiems tikslams.

11. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija turi teisę teikti perskolinamas paskolas, išskyrus atvejus, kai lėšos gaunamos pagal paskolų sutartis, kuriose nustatyta kitaip. Perskolinamų paskolų sutartis su valstybės skolininkais pasirašo finansų ministras arba jo įgaliotas asmuo.

12. Perskolinamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, suteiktų perskolinamų paskolų grąžinimo ir valstybės garantijų administravimo tvarką nustato Vyriausybė.

13. Valstybės skolininkai arba valstybės garantuojami skolininkai, išskyrus Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių kredito įstaigas, Mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos gavėjus ir savivaldybes, iki nėra visiškai įvykdyti turtiniai įsipareigojimai, be Finansų ministerijos arba centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo, kai šis valdytojas administruoja Finansų ministerijos perduotas perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, rašytinio leidimo ir nesuderinę sąlygų šiems veiksams atlikti neturi teisės:

1) reorganizuoti juridinio asmens;

- 2) mažinti įstatinio kapitalo;
- 3) parduoti ar kitaip perleisti, išnuomoti, įkeisti ilgalaikio turto, išskyrus įmonės veikloje nenaudojamą turtą;
- 4) laiduoti ar garantuoti savo turtu kitų subjektų prievolių įvykdymo;
- 5) teikti paskolų (išskyrus vartojimo kreditą);
- 6) investuoti turto į kitus ūkio subjektus;
- 7) prisiimti naujų įsipareigojimų išplatinant skolos vertybinius popierius, pasirašant paskolų sutartis (išskyrus atvejus, kai imama valstybės perskolinama paskola), finansinės nuomos (lizingo) sutartis ar kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus (išskyrus atvejus, kai suteikiama valstybės garantija).

14. Šio įstatymo reglamentuojamiems santykiams netaikomi Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyti apribojimai, susiję su draudimu bendrovėms skolinantis iš akcininkų įkeisti akcininkams savo turtą ir su metinių palūkanų normos ribojimu.

15. Jeigu valstybės garantija užtikrintos reikalavimo teisės perleidžiamos pagal Lietuvos Respublikos pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymą, valstybės garantija, kuria užtikrinamos šios perleidžiamos reikalavimo teisės, galioja neatsižvelgiant į tai, kad valstybės garantija reikalavimo teisių perleidimas draudžiamas ar ribojamas.

16. Centrinės valdžios sektoriaus subjektas (išskyrus Vyriausybę), turintis teisę skolintis, gali skolintis, platindamas vertybinius popierius, pasirašydamas paskolų sutartis ar prisiimdamas kitus skolinius įsipareigojimus, neviršydamas jam nustatyto tam tikrų metų skolinimosi limitu.

17. Vyriausybė Seimo nustatytą centrinės valdžios sektoriaus subjektų (išskyrus Vyriausybę) tam tikrų metų bendrą skolinimosi limitą paskirsto:

- 1) centrinės valdžios sektoriaus subjektams dėl 12 mln. eurų arba ekvivalentu kita valiuta ar didesnės skolinimosi sumos ir centrinės valdžios sektoriaus subjektams, kurie nėra ministrų valdymo srities įstaigos, tam tikrų metų skolinimosi limitą;

- 2) ministrams tam tikrų metų skolinimosi limitą.

18. Ministras, neviršydamas Vyriausybės jam paskirto tam tikrų metų skolinimosi limitu, nustato jo valdymo srities įstaigoms – centrinės valdžios sektoriaus subjektams, turintiems teisę skolintis ir numatantiems atitinkamais metais skolintis, tam tikrų metų skolinimosi limitą dėl mažesnės kaip 12 mln. eurų arba ekvivalentu kita valiuta skolinimosi sumos.

19. Valdžios sektoriui priskiriamų subjektų priskyrimą prie centrinės valdžios, vietos valdžios ir socialinės apsaugos fondų sektorių bei klasifikavimą pagal sektorius nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, atsižvelgdama į Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius subjektų priskyrimą prie sektorių ir jų klasifikavimą.

4 straipsnis. Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu ir valstybės garantijų suteikimo tikslai

1. Vyriausybė valstybės vardu gali skolintis šiems tikslams:

- 1) valstybės biudžeto deficitui finansuoti ir valstybės pinigų srautams subalansuoti;
- 2) valstybės investicijoms finansuoti;
- 3) perskolinamoms paskoloms, naudojamoms investicijų projektams finansuoti, ekstremaliųjų situacijų paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams įgyvendinti ir verslo finansiniam likvidumui didinti bei Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatyme numatytų indėlių ir (ar) įsipareigojimų investuotojams draudimo išmokų mokėjimui finansuoti, teikti;
- 4) valstybės skolai dengti, taip pat finansiniams ištekliams, naudojamiems valstybės skolai dengti, sukaupti;
- 5) socialinės apsaugos fondų skolinams įsipareigojimams dengti ir šių fondų pinigų srautams subalansuoti;
- 6) valstybės prisiimtiems garantiniams įsipareigojimams pagal suteiktas valstybės garantijas vykdyti;

7) Lietuvos Respublikos įsipareigojimams, susijusiems su Europos Sąjungos politikos įgyvendinimu, vykdyti, įskaitant rezervinių lėšų sukaukimą ir (arba) paskolinimą, kaip tai numatyta Europos Sąjungos teisės aktuose, Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ar agentūrų sprendimuose ir (arba) su tuo susijusiose sutartyse ar susitarimuose;

8) Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytiems tikslams ir kitiems tikslams, kai dėl to yra priimtas atskiras įstatymas.

2. Vyriausybė valstybės vardu gali teikti valstybės garantiją dėl:

1) paskolų, naudojamų investicijų projektams finansuoti;

2) paskolų, naudojamų Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatyme nustatytiems tikslams įgyvendinti;

3) Mokslo ir studijų įstatyme nurodytų valstybės remiamų paskolų. Asmenims, gavusiems šiame punkte nurodytas paskolas, šio įstatymo 8 straipsnio nuostatos netaikomos;

4) Lietuvos Respublikos juridinio asmens ar Lietuvos Respublikoje įsteigto Europos ekonominės erdvės valstybės narės įmonės filialo imamų paskolų, kai tokios paskolos imamos perskolinamai paskolai arba valstybės garantuojamai paskolai refinansuoti;

5) paskolų, naudojamų Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nurodytų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių apyvartinėms lėšoms papildyti, kai šios lėšos naudojamos strateginiams Lietuvos Respublikos tikslams pasiekti;

6) paskolų ir ne nuosavybės vertybinių popierių, naudojamų ekstremaliųjų situacijų paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams įgyvendinti ir verslo finansiniam likvidumui didinti.

3. Vyriausybė valstybės vardu gali teikti valstybės garantiją tarptautinei finansų institucijai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ar agentūrų sprendimus ir (arba) su tuo susijusias sutartis ar susitarimus, Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar šių sutarčių pagrindu su tarptautine finansų institucija pasirašytus susitarimus.

4. Garantijų institucija gali teikti garantijas dėl:

1) iš finansų įstaigų, kurių paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinys buvo audituotas, imamų paskolų, naudojamų investicijoms finansuoti;

2) iš finansų įstaigų, kurių paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinys buvo audituotas, imamų paskolų, naudojamų apyvartinėms lėšoms papildyti;

3) gamybinės įrangos ir (arba) įrenginių kainos ar jos dalies sumokėjimo pagal gamybinės įrangos ir (arba) įrenginių finansinės nuomos (lizingo) sutartis, sudarytas su finansų įstaigomis, kurių paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinys buvo audituotas;

4) piniginio reikalavimo dalinio apmokėjimo finansuotojui, kurio paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinys buvo audituotas, pagal faktoringo sutartis, skirtas kliento apyvartinėms lėšoms papildyti;

5) dalies atidėto mokėjimo pagal kredituojančio eksportuotojo sudarytą Lietuvos Respublikoje pagamintų prekių pirkimo–pardavimo sutartį ir (ar) kredituojančio eksportuotojo sudarytą paslaugų teikimo sutartį sumokėjimo kredituojančiam eksportuotojui ar jį pagal faktoringo sutartį finansuojančiam finansuotojui arba draudimo įmonės eksporto kredito draudėjui sumokėtos draudimo išmokos dalies padengimo;

6) piniginio reikalavimo dalinio apmokėjimo finansuotojui pagal įsigytas emitento, kurio paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinys buvo audituotas, obligacijas, skirtas investicijoms finansuoti ir (ar) apyvartinėms lėšoms papildyti;

7) draudimo įmonės pagal laidavimo draudimo sutartį arba finansų įstaigos pagal suteiktą finansinę garantiją sumokėtos draudimo arba garantijos išmokos už Lietuvos Respublikoje įsteigto kelionių organizatoriaus prievolių nevykdymą dalies padengimo;

8) draudimo įmonės pagal laidavimo draudimo sutartį arba finansų įstaigos pagal finansinę garantiją sumokėtos draudimo arba garantijos išmokos dalies padengimo, kai laidavimo draudimas arba finansinė garantija buvo suteikta dėl prekių gamintojo, prekių tiekėjo, paslaugų teikėjo ar darbų rangovo pateikto pasiūlymo galiojimo, jo sudarytos sutarties įvykdymo, garantinio laikotarpio įsipareigojimų vykdymo, avanso grąžinimo arba apmokėjimo už prekes, suteiktas paslaugas ar atliktus darbus, gavimo;

9) dalies atidėto mokėjimo pagal sudarytą prekių pirkimo–pardavimo sutartį ar sudarytą paslaugų teikimo sutartį sumokėjimo mokėjimo atidėjimą suteikusiam prekių gamintojui ar paslaugų teikėjui arba jį pagal faktoringo sutartį finansuojančiam finansuotojui ar draudimo įmonės prekinio kredito draudėjui sumokėtos draudimo išmokos dalies padengimo;

10) savo garantuotų paskolų, kurias finansų įstaigos gali pateikti kaip finansinį užstatą ar kitaip įkeisti Lietuvos bankui, užtikrindamos savo įsipareigojimus pagal Lietuvos banko suteiktas paskolas arba kitas Lietuvos banko operacijas už jo paskolas finansų įstaigai. Garantijų institucijos įsipareigojimai pagal suteiktą šiame punkte nurodytą garantiją yra vykdomi, jeigu šios garantijų institucijos garantuotos paskolos gavėjas neįvykdo visų ar dalies savo įsipareigojimų pagal individualia garantija garantuotą paskolą Lietuvos bankui arba kitai finansų įstaigai, kuriai Lietuvos bankas yra perleides pateiktas kaip finansinį užstatą ar kitaip įkeistas garantijų institucijos garantuotas paskolas.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytos garantijos teikiamos vadovaujantis valstybės pagalbą reglamentuojančiais Europos Sąjungos teisės aktais.

5 straipsnis. Skolinimasis valstybės vardu

1. Sprendimą skolintis valstybės vardu, neviršydamą Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymu nustatyto grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą, priima Vyriausybei atstovaujanti Finansų ministerija šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams.

2. Vyriausybei atstovaujanti Finansų ministerija, skolindamasi valstybės vardu ir valdydama valstybės vardu skolinantis priimtus įsipareigojimus, turi užtikrinti Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytą valstybės išlaidų finansavimą ir priimtų skolinių įsipareigojimų vykdymą skolintomis lėšomis kuo mažesnėmis sąnaudomis ir priimtina rizika vidutiniu laikotarpiu.

3. Valstybės vardu gaunamų paskolų sutartys, su Vyriausybės vertybinių popierių platinimu susiję dokumentai, išvestinių finansinių priemonių sandoriai ir kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai yra komerciniai susitarimai, kurie pasirašomi finansų ministro nustatyta tvarka.

4. Kreditoriaus pageidavimu teikiamą teisinę išvadą dėl valstybės vardu gaunamos paskolos arba kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų, taip pat dėl kitų teisinių dokumentų, susijusių su valstybės skolinimusi, ir Vyriausybės vertybinių popierių platintojo pageidavimu teikiamą teisinę išvadą dėl dokumentų, susijusių su Vyriausybės vertybinių popierių platinimu, pasirašo teisingumo ministras arba jo įgaliotas asmuo.

5. Valstybės vardu pasiskolintos lėšos gaunamos ir grąžinamos per valstybės fiskalinį agentą – Lietuvos banką arba per kitą banką.

6. Finansų ministerija turi teisę pasirinkti fiskalinį agentą operacijoms su Vyriausybės vertybiniais popieriais atlikti. Jeigu Finansų ministerija sutinka, fiskalinis agentas gali nustatyti šių operacijų vykdymo tvarką.

6 straipsnis. Valstybės garantijos

1. Sprendimą suteikti valstybės garantiją dėl didesnės kaip 12 mln. eurų arba ekvivalentu kita valiuta paskolos, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus, Vyriausybės siūlymu priima Seimas.

2. Sprendimą suteikti valstybės garantiją dėl ne didesnės kaip 12 mln. eurų arba ekvivalentu kita valiuta paskolos, sprendimą suteikti valstybės garantiją dėl paskolos arba ne nuosavybės vertybinių popierių (valstybės garantuojamų ne nuosavybės vertybinių popierių), naudojamų ekstremaliųjų situacijų paveiktos ekonomikos skatinimo tikslams įgyvendinti ir verslo finansiniam likvidumui didinti, ir sprendimą suteikti valstybės garantiją tarptautinei finansų institucijai priima Vyriausybė, neviršydamą tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatyto valstybės garantijų limitą ir vadovaudamasi Europos Sąjungos teisės aktais, Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ar agentūrų sprendimais ir (arba) susijusiomis sutartimis ar susitarimais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ar šių sutarčių pagrindu pasirašytais susitarimais arba kitais įstatymais.

3. Valstybės garantiją, valstybės garantiją tarptautinei finansų institucijai ir Europos Sąjungos teisės aktų, Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ar agentūrų sprendimų ir (arba) susijusių sutarčių ar

susitarimų arba Lietuvos Respublikos tarptautinės sutarties pagrindu parengtą susitarimą pasirašo finansų ministras, o kreditoriaus pageidavimu teikiamą teisinę išvadą dėl suteiktos garantijos pasirašo teisingumo ministras arba jo įgaliotas asmuo.

4. Už suteiktą valstybės garantiją iš valstybės garantuojamo skolininko, išskyrus savivaldybes, socialinės apsaugos fondus ir Mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos gavėjus, imama garantinė įmoka. Garantinės įmokos dydį ir jos mokėjimo taisykles nustato Vyriausybė. Garantinės įmokos dydis nustatomas atsižvelgiant į valstybės garantuojamo skolininko strateginę reikšmę valstybės atžvilgiu, įgyvendinamo investicijų projekto arba valstybės garantuojama paskola ar valstybės garantuojamais ne nuosavybės vertybiniais popieriais finansuojamo tikslo svarbą ir imamos valstybės garantuojamos paskolos dydį, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymuose nenustatyta kitaip.

5. Valstybės turtiniai įsipareigojimai pagal valstybės garantijas tampa valstybės skola, kai valstybės garantuojamam skolininkui iškelta bankroto arba restruktūrizavimo byla, pradėtas bankroto procesas ne teismo tvarka, jis yra likviduojamas arba likviduotas, kai su šiuo skolininku yra sudaroma Juridinių asmenų nemokumo įstatyme nurodyta taikos sutartis, taip pat kitais atvejais, kai valstybė už valstybės garantuojamą skolininką sistemingai vykdo savo įsipareigojimus pagal garantiją.

7 straipsnis. Garantijų institucijų steigimas ir valstybės garantija už garantijų instituciją

1. Vyriausybė turi teisę steigti garantijų institucijas, kurios teiktų šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatytas garantijas. Šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatytos garantijos gali būti teikiamos kaip individualios garantijos ir (arba) portfelinės garantijos.

2. Už garantijų institucijos įsipareigojimų pagal šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatytas garantijas įvykdymą garantuoja valstybė. Vyriausybė kiekvienais metais kiekvienai garantijų institucijai nustato įsipareigojimų pagal garantijas limitus. Šie limitai negali viršyti Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatyto garantijų institucijų prisiimtų įsipareigojimų pagal garantijas limitu.

3. Garantijų institucijos garantijas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pasirašo garantijų institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo. Vyriausybės įsteigtų garantijų institucijų suteiktos šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatytos garantijos prilyginamos valstybės garantijai.

4. Garantijų institucija Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka nagrinėja Lietuvos Respublikos juridinių asmenų, Lietuvos Respublikoje įsteigtų Europos ekonominės erdvės valstybių narių įmonių filialų ar Lietuvos Respublikos piliečių arba kitų asmenų, kuriems, vadovaujantis Europos Sąjungos teise, yra suteiktos analogiškos teisės kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiams, prašymus suteikti šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatytas garantijas, tvarko įsipareigojimų pagal suteiktas garantijas apskaitą, kontroliuoja, kaip yra vykdomos garantijos sąlygos, ir taiko poveikio priemones garantijų sąlygų nevykdantiems garantijų institucijos skolininkams ir (arba) garantijų gavėjams.

5. Garantijų institucijos veiklos priežiūrą atlieka ir šios institucijos atskaitomybę nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

6. Garantijų institucija ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos privalo pateikti Vyriausybei įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinį kartu su auditoriaus išvada.

7. Jeigu garantijų institucijos nuostoliai pasiekia ketvirtį įstatinio kapitalo, Vyriausybė turi sustabdyti naujų garantijų teikimą.

8 straipsnis. Valstybės skolininkų ir valstybės garantuojamų skolininkų finansinės veiklos kontrolė

1. Asmenys, norintys gauti perskolinamą paskolą arba valstybės garantiją, dėl gaunamos paskolos arba išleidžiamų ne nuosavybės vertybinių popierių Finansų ministerijai privalo pateikti Vyriausybės nustatytus dokumentus.

2. Valstybės skolininkai ir valstybės garantuojami skolininkai, išskyrus fizinius asmenis, privalo rengti, teikti ir skelbti savo įmonės finansinių ataskaitų rinkinius finansinę atskaitomybę reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka, Finansų ministerijai arba centralizuotai valdomo

valstybės turto valdytoji, kai šis valdytojas administruoja Finansų ministerijos perduotas perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, pareikalavus pateikti laikotarpio, kai buvo disponuojama perskolinama valstybės garantuojama paskola arba lėšomis, gautomis už išleistus valstybės garantuojamus ne nuosavybės vertybinius popierius, auditoriaus išvadą, kito laikotarpio auditoriaus išvadą, taip pat informaciją apie esamas ir atidaromas naujas sąskaitas Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių kredito įstaigose, Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių kredito įstaigų sąskaitų ir kitų rekvizitų, nurodytų sutartyse, pasikeitimus.

3. Už audito paslaugas sumokama iš valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko lėšų.

4. Valstybės ir savivaldybių kontrolės institucijos ir įstaigos (toliau – kontrolės institucijos ir įstaigos) tikrina valstybės skolininkų ir valstybės garantuojamų skolininkų, išskyrus fizinius asmenis, veiklą ir finansinę būklę, taip pat perskolinamų paskolų ir valstybės garantijų teikimą, perskolinamų paskolų ir lėšų, gautų už išleistus valstybės garantuojamus ne nuosavybės vertybinius popierius, naudojimą pagal tikslinę paskirtį ir grąžinimą.

5. Valstybės skolininkas arba valstybės garantuojamas skolininkas privalo pateikti Finansų ministerijai arba centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoji, kai šis valdytojas administruoja Finansų ministerijos perduotas perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, audito įmonėms, kontrolės institucijoms ir įstaigoms jų reikalaujamus dokumentus jų nustatytais terminais, išskyrus dokumentus, kurių pateikimo tvarką nustato Vyriausybė.

9 straipsnis. Prievolių neįvykdymo teisinės pasekmės

1. Už pavėluotą perskolinamos paskolos ar skolos grąžinimo sutartyse nustatytų turtinių įsipareigojimų vykdymą šiose sutartyse nustatomi delspinigiai už kiekvieną pradelstą dieną. Delspinigių dydis apskaičiuojamas taikant praėjusio kalendorinio ketvirčio aukciono būdu išleistų Vyriausybės išdo vekselių metinės palūkanų normos svartinį vidurkį, padidintą 10 procentinių punktų, padalytą iš 360. Jeigu praėjusį kalendorinį ketvirtį aukciono būdu nebuvo išleisti Vyriausybės išdo vekseliai, taikomas paskutinis prieš tai buvęs delspinigių dydis.

2. Vyriausybė arba, kai teikiamos Mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos, jos įgaliota institucija ar įstaiga turi teisę atleisti valstybės skolininką nuo apskaičiuotų, bet nesumokėtų delspinigių už laiku negrąžintas perskolinamas paskolas arba skolas ir nesumokėtas palūkanas mokėjimo arba sustabdyti delspinigių skaičiavimą valstybės skolininkui arba valstybės garantuojamam skolininkui, taip pat atleisti šiuos skolininkus nuo nesumokėto valiutų kursų skirtumo mokėjimo, kai šis skirtumas apskaičiuotas skolininkams praleidus prievolės įvykdymo terminą, ir nuo nesumokėto valiutų kursų skirtumo mokėjimo, kai po prievolės įvykdymo termino pabaigos valiuta, kuria turi būti mokama, nuvertėjo dėl valiutų kursų pasikeitimo. Atleidimo nuo delspinigių mokėjimo, nuo valiutų kursų skirtumo mokėjimo, taip pat delspinigių skaičiavimo sustabdymo sąlygos:

1) valstybės skolininkas arba valstybės garantuojamas skolininkas neturi galimybės sumokėti visos skolos, įskaitant delspinigius ir (arba) valiutų kursų skirtumą, tačiau, atsižvelgiant į skolos išieškojimo galimybes, išlaidas ir galimas neigiamas priverstinio skolos išieškojimo pasekmes valstybės ar atskiros regiono mastu, atleidus valstybės skolininką arba valstybės garantuojamą skolininką nuo apskaičiuotų, bet nesumokėtų delspinigių ar jų dalies ir (arba) nuo nesumokėto valiutų kursų skirtumo mokėjimo, jis įsipareigoja padengti likusią skolos dalį ir esant galimybei pateikia skolos grąžinimą užtikrinančias priemones;

2) valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko – fizinio asmens, taip pat ūkininko, individualios įmonės savininko arba ūkinės bendrijos nario – ekonominė (socialinė) padėtis yra sunki. Kriterijus, kuriais vadovaujantis pripažįstama, kad valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko – fizinio asmens, taip pat ūkininko, individualios įmonės savininko arba ūkinės bendrijos nario – ekonominė (socialinė) padėtis yra sunki, nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

3. Finansų ministerija arba, kai teikiamos Mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos, Vyriausybės įgaliota institucija ar įstaiga turi teisę išieškoti iš valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko laiku negrąžintą perskolinamą paskolą arba skolą ar jos dalį, nesumokėtas palūkanas, delspinigius, valiutų kursų skirtumą arba kitas sutartyse nurodytas

įmokas ir valstybės patirtas išlaidas, susijusias su reikalavimo įvykdyti prievolę pareiškimu. Jeigu valstybės garantuojamas skolininkas nevykdo sutartinių įsipareigojimų ir dėl to valstybei, kaip garantui, tenka juos įvykdyti, Finansų ministerija arba, kai teikiamos Mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos, Vyriausybės įgaliota institucija ar įstaiga įgyja atgręžtinio reikalavimo teisę valstybės garantuojamam skolininkui. Jeigu valstybės skolininkas arba valstybės garantuojamas skolininkas praleidžia prievolės įvykdymo terminą, o po šio termino pabaigos dėl valiutų kursų pasikeitimo valiuta, kuria turi būti mokama, nuvertėja, šie skolininkai privalo sumokėti Finansų ministerijai arba, kai teikiamos Mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos, Vyriausybės įgaliotai institucijai ar įstaigai valiutos kurso, buvusio prievolės įvykdymo termino suėjimo metu, ir mokėjimo metu esančio valiutos kurso skirtumą. Finansų ministerijos sprendimai dėl skolos išieškojimo iš valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko perduodami antstoliams vykdyti Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Kai centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas administruoja Finansų ministerijos perduotas perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, jis turi teisę perimti valstybės nuosavybės valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko, arba trečiųjų asmenų turtą, jeigu nepavyksta jo realizuoti Civilinio proceso kodekso ir (ar) Juridinių asmenų nemokumo įstatymo nustatyta tvarka, jį administruoti ir realizuoti Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, kad būtų įvykdyti visi skolininkų turtiniai įsipareigojimai, taip pat atlygintos valstybės ir centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo išlaidos, susijusios su reikalavimo įvykdyti prievolę pareiškimu.

5. Jeigu valstybės skolininkas arba valstybės garantuojamas skolininkas laiku nevykdo turtinių įsipareigojimų pagal sutartis arba jeigu prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonė yra nepakankama, Finansų ministerija arba centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas, kai šis valdytojas administruoja Finansų ministerijos perduotas perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, gali pareikalauti iš šių skolininkų pateikti papildomą prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonę.

6. Jeigu valstybės skolininkas arba valstybės garantuojamas skolininkas laiku nevykdo turtinių įsipareigojimų ir ekonominiu požiūriu netikslinga šiam skolininkui keisti perskolinamos paskolos ir (arba) skolos grąžinimo sąlygas arba priimti ir pateikti vykdyti Finansų ministerijos sprendimą išieškoti skolą, Finansų ministerija arba centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas, kai šis valdytojas administruoja Finansų ministerijos perduotas perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, turi teisę inicijuoti bankroto procesą valstybės skolininkui arba valstybės garantuojamam skolininkui.

10 straipsnis. Perskolinamų paskolų arba skolų pripažinimas beviltiškomis

1. Beviltiška perskolinama paskola arba skola gali būti pripažinta ta valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko negrąžinta perskolinama paskola arba skola, jos dalis, taip pat nesumokėtos palūkanos, delspinigiai ir kiti turtiniai įsipareigojimai, kurių neįmanoma arba netikslinga išieškoti dėl šių priežasčių:

1) mirus valstybės skolininkui arba valstybės garantuojamam skolininkui, nėra įpėdinių, galinčių atsakyti už valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko turtinius įsipareigojimus valstybei (kai teikiamos Mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos, – mirus valstybės remiamos paskolos gavėjui); valstybės skolininkas arba valstybės garantuojamas skolininkas yra likviduotas;

2) su valstybės skolininku arba valstybės garantuojamu skolininku sudaroma Juridinių asmenų nemokumo įstatyme nurodyta taikos sutartis arba yra baigta šių skolininkų restruktūrizavimo byla;

3) jeigu, atlygintinai perleidus reikalavimą grąžinti perskolinamas paskolas arba skolas ir įvykdyti su jomis susijusius kitus turtinius įsipareigojimus, gauta suma yra mažesnė už perskolinamą paskolą arba skolą, beviltiška pripažįstama likusi negauta perskolinamos paskolos arba skolos dalis;

4) praėjus daugiau kaip vieniems metams nuo tos dienos, kurią buvo pradėti išieškojimo veiksmai, nerasta valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko turto arba rastas turtas

yra nelikvidus (neįmanoma jo realizuoti). Jeigu rasto turto pakanka tik skolos daliai padengti, beviltiška pripažįstama likusi skolos dalis;

5) valstybės skolininko arba valstybės garantuojamo skolininko – fizinio asmens, taip pat ūkininko, individualios įmonės savininko arba ūkinės bendrijos nario – ekonominė (socialinė) padėtis yra sunki. Sunkią ekonominę (socialinę) padėtį įrodančios aplinkybės turi būti patvirtintos kompetentingų institucijų išduotais dokumentais.

2. Sprendimą dėl perskolinamos paskolos arba skolos pripažinimo beviltiška Finansų ministerijos siūlymu, teikiamu finansų ministro nustatyta tvarka, priima Vyriausybė, kai teikiamos Mokslo ir studijų įstatyme nurodytos valstybės remiamos paskolos, – Vyriausybės įgaliota institucija ar įstaiga šios institucijos ar įstaigos nustatyta tvarka.

3. Perskolinama paskola arba skola, pripažinta beviltiška šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais pagrindais, pasibaigia ir yra nurašoma iš atitinkamų apskaitos dokumentų.

4. Perskolinama paskola arba skola, pripažinta beviltiška šio straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytais pagrindais, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka revizuojama, tai yra svarstomos išieškojimo galimybės, analizuojama skolininkų finansinė būklė, atliekama turto paieška. Nustačius perskolinamos paskolos arba skolos (ar jos dalies) išieškojimo galimybes, ji išieškoma.

5. Perskolinamų paskolų arba skolų, pripažintų beviltiškomis, nurašymo, apskaitos, taip pat revizavimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

11 straipsnis. Atskaitomybė

Informacija apie valstybės skolą teikiama metiniame nacionaliniame finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. 2024 m. liepos 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstytos Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo 9 straipsnio 1 dalies redakcija:

„1. Už pavėluotą perskolinamos paskolos ar skolos grąžinimo sutartyse nustatytų turtinių įsipareigojimų vykdymą šiose sutartyse nurodomi delspinigiai už kiekvieną pradelstą dieną. Delspinigiams apskaičiuoti taikomas Finansų ministerijos interneto svetainėje paskelbtas delspinigių dydis, kuris apskaičiuojamas pagal šią formulę (apvalinant iki trijų skaičių po kablelio):

$D = (VP + 7 \%) / 360$, kur:

D – delspinigių dydis (procentais);

VP – praėjusio kalendorinio ketvirčio paskutinės darbo dienos Vyriausybės vertybinio popieriaus, kurio išpirkimo laikotarpis artimiausias 12 mėnesių laikotarpiui, pelningumas procentais antrinės vertybinių popierių apyvartos, kaip ji apibrėžta Vertybinių popierių įstatyme, rinkoje.“

2. Šis įstatymas taikomas rengiant 2025–2027 ir vėlesnių metų biudžeto patvirtinimo įstatymų projektus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas